

98647 - کارش تا صبح به طول می‌انجامد؛ آیا اجازه دارد نماز ظهر و عصر را جمع ببندد؟

سوال

کارمند شرکت آرامکوی سعودی هستم و در شیفت شبانه در منطقه «حرص» کار می‌کنم. سیستم کاری من ۱۲ ساعت در روز به مدت هفت روز از ساعت شش مغرب تا ساعت شش صبح است و ادای نماز ظهر و عصر در وقت آن به جماعت برایم دشوار است. آیا برای ما جایز است که نماز ظهر و عصر را جمع کنیم؟ این را هم بگویم که من در شهر جدّه ساکن هستم و فقط برای کار به حرص می‌آیم و در پایان هفته به جدّه برمی‌گردم. من همه تلاش خودم را می‌کنم تا برای ادای نماز بیدار شوم اما بیشتر اوقات نماز با جماعت را از دست می‌دهم.

پاسخ مفصل

الحمد لله.

اولاً:

برای کارمندان و دیگران واجب این است که نمازشان را در وقت آن ادا کنند؛ زیرا حق تعالی می‌فرماید:

إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا [سوره نساء: ۱۰۳]

(نماز برای مؤمنان [فرضه‌ای است که] در اوقات معین مقرر شده است).

و الله تعالی مؤمنان را برای اینکه کارشان آنان را از طاعت او باز نمی‌دارد ستوده و می‌فرماید:

رَجَالٌ لَا تُلْهِهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ * لِيَجْزِيَ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَيَزِيدَهُمْ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ [سوره نور: ۳۷-۳۸]

(مردانی که نه تجارت و نه داد و ستد آنان را از یاد الله و برپا داشتن نماز و دادن زکات به خود مشغول نمی‌دارد و از روزی که دلها و دیده‌ها در آن زیر و رو می‌شود می‌هراسند * تا الله آنان را در برابر بهترین آنچه انجام می‌دادند پاداش دهد و از فضل خود بر آنان بیفزاید و الله هر که را بخواهد بی‌حساب روزی می‌دهد).

بنابراین برای شما واجب است که تلاش کنید در وقت نماز بیدار شوید و همهٔ اسباب یاری‌رسان را به کار برید و اگر پیش آمد که برخی اوقات با وجود تلاش برای بیدار شدن و مهیا ساختن اسباب، خواب افتادید و نماز جماعت را از دست دادید ایرادی بر شما نیست.

ثانیا:

کسی که به شهری سفر کرده و قصد اقامت بیش از چهار روز داشته در حکم مقیم است و لازم است که نمازش را کامل ادا کند و برای او جمع بین نمازها به عنوان مسافر جایز نیست، اما جمع بین نمازها خاص به سفر نیست بلکه برای عذرهای دیگری مانند بیماری و باران و مشقت نیز جایز است.

قبلا در پاسخ به پرسش شماره (38079) به این مورد پرداخته‌ایم.

بر این اساس، اگر بنا بر گمان غالب نتوانستید که برای نماز ظهر بیدار شوید و این برایتان دشوار بود، ان شاء الله اشکالی ندارد که نماز ظهر را به تاخیر اندازید و همراه با نماز عصر به صورت جمع تاخیر ادا کنید، اما بر این اساس که این فقط در هنگام حصول مشقت باشد و امری ادامه دار نباشد که با مشقت یا بی‌مشقت به شکل مستمر انجام شود.

والله اعلم.